

René Hesselink &
Hans Engberts

Inleiding L.H. Wiener

Winkeldagboek

2007-2022

Uitgeverij IJzer
Utrecht

2007

dinsdag 2 oktober – René

Het manuscript van Winkeldagboek 2 ligt bij de drukker en er wordt hier vrijwel niet meer geschreven. Of er een causaal verband is weet ik niet, maar mooi is anders.

Buiten is het volop herfst en binnen lopen de zaken met een slakken-gangetje. Ook hier is een causaal verband niet aan te tonen en ook hier is mooi anders.

vrijdag 5 oktober – Hans

Dezer dagen gaat het qua winkelverkoop niet zo slecht. Woensdag was het niet veel, verder steeds rond de 300 euro. Het is stil in de winkel. Maar de mensen die hier komen, zoeken meestal dingen (boeken) die wij kunnen leveren. Die stilte heeft het voordeel dat er rustig aan de internetverkoop gewerkt kan worden. Ik vind de internethandel een stuk minder vervelend dan vroeger. Gewenning misschien. Pakjes maken en alles wat daar bij komt, het is mij best. Al blijf ik fouten maken: in beschrijvingen, door boeken niet uit te voeren als ze zijn verkocht, door bestelde boeken niet te vinden... Eerder werd ik daar erg ongelukkig van. Maar nu, in 2007, oktober 5, ben ik gewend aan de nieuwe eeuw. Beter laat dan nooit (zei de christen die voor de leeuwen werd gegooid).

zaterdag 6 oktober – René

Volgens mij zei die christen: beter nooit dan laat.

Een man plukt een beduimd boekje uit de kast, *De twee pony's* van Cyriel Buysse, en zegt dat de vier euro die wij ervoor vragen toch echt te weinig is voor een heuse eerste druk van deze grote Vlaming. Het boekje staat al een half jaar op de plank ruimte in te nemen, maar ik

verdubbel de prijs toch maar, zodat de klant over een half jaar, als hij onze winkel weer eens bezoekt, ziet dat wij ons echt wel wat van onze klanten aantrekken.

Eigenlijk zou ik vandaag naar de boekenbeurs in Leiden gaan. En mijn lief had hier zullen zitten, want de kompaan moet schaken. Maar vannacht kreeg ik onenigheid met mijn vrouw, dus tsja, dan gaat het niet door. Eigenlijk vind ik het helemaal niet erg (dat ik niet naar Leiden ben, bedoel ik, die onenigheid is natuurlijk wel vervelend) want het is prachtig weer en om dan in die sombere kerk rond te slenteren...

woensdag 10 oktober – René

Tijdens de afwas viel de kaasschaaf achter de koelkast. Teneinde die daar weer achter vandaan te halen moest de koelkast van de muur getrokken, en wat daar voor viezigheid tevoorschijn kwam! Ik vond er onder andere een gemummificeerd muizenlijkje.

maandag 29 oktober – René

Het leven is vurschruckulluk! Ik kom hier vandaag om wat administratieve handelingen te verrichten, in alle rust, terwijl er geen klanten zijn. Maar wat gebeurt? De server weigert mijn e-mailberichten te versturen. En de site van de postbank weigert mijn wachtwoord te accepteren. Tot driemaal toe, zodat er niets anders opzit dan een nieuwe gebruikersnaam en een nieuw wachtwoord aan te vragen. Duurt vijf dagen!

Weet je wat, dacht ik, laat ik dan die formulieren van de Postbank maar invullen. Die gekken willen, nadat ik 25 jaar bij ze heb gebankierd, nu ineens dat ik me identificeer. Daartoe dien ik vijf formulieren in te vullen, drie keer moet ik mijn sofnummer en privéadresgegevens geven en tien(!) keer mijn handtekening zetten. Bij de vierde keer had ik de neiging er heel groot IDEM neer te zetten, maar net op tijd bedacht ik dat ik daarmee waarschijnlijk alleen maar meer ellende over me zou hebben afgeroepen.

woensdag 31 oktober – Hans

Hoe het met de omzet gaat? Gister na zessen wilde iemand pinnen. Het pinapparaat moest daarvoor eerst nog worden aangemeld.

donderdag 1 november – René

Verjaardag van Rudy Kousbroek en Huub Oosterhuis, maar ook van David en Lilian, mijn neefje en nichtje. Vandaag is het ook precies vier jaar geleden dat ons *Winkeldagboek* verscheen, en over een maand verschijnt deel 2. Ook is vandaag de eerste dag van de verschrikkelijke maand november – Altijd november, altijd regen, altijd dit lege hart, altijd – van het jaar 2007. En ach vandaag vieren we ook dat het precies vier jaar ‘aan’ is tussen Carolien en mij.

De deur staat open, de zon schijnt en ik heb de bakken buiten gezet, maar de donkere wolken pakken zich al samen... Omzetverwachting voor vandaag: € 100. Dat is tenminste wat we de vorige dagen van deze week ongeveer hebben omgezet en er is geen reden te verwachten dat het vandaag (veel) meer zal worden.

donderdag 8 november – René

Gisterochtend werd ik gebeld door de kompaan met een ‘moreel’ probleem: hij had weer gedronken. Dat is geen moreel, maar een alcoholisch probleem, lijkt mij. Hij moest erover praten, niet alleen van hemzelf, maar ook van zijn begeleiders. Tsjá, ik vrees dat het mij zo langzamerhand niet meer lukt hem moed in te spreken. En wat erger is: ik vertrouw hem niet meer. Gisteren deed Hans de winkel, terwijl ik thuis aan onze jubileumcatalogus werkte. Hij had al een halve fles wijn op, maar, zei hij, hij kon uitstekend werken en zou niet meer drinken. Toen ik tegen zessen in de winkel kwam, verkeerde hij in kennelijke staat. Niet stomdronken, maar ook niet bepaald nuchter. Zou van die halve fles in de ochtend kunnen komen, dacht ik naïef, tot ik net zag dat er twee lege wijnflessen in de keuken staan die er dinsdag nog niet stonden.

Eergisteren zat er een briefje van AFTh bij de post. Op de dag nadat hij de AKO-prijs heeft gewonnen! Hij kan helaas niet komen op ons feest.

Hij moet dan in Nijmegen voorlezen en over Pé Hawinkels vertellen. Hij wenst ons in ieder geval veel geluk. En: ‘Ga in ieder geval zo nog 25 jaar door.’

vrijdag 9 november – Hans

René, met die drank is het nog erger dan je denkt. Maar één ding: die 2 flessen heb ik leeggegooid en niet leeggedronken. Ik hoop niet dat je mij, als alcoholist inmiddels toch wel volleerd, ertoe in staat ziet zulke lijken te laten liggen. Nog erger? Ik hoop niet dat dit in Wdb3 komt. Lees en huiver!

Donderdag, gister, ging ik vroeg in de ochtend naar Amsterdam. Woensdag was ik begonnen met wijn en de hele dag voelde ik me ziek. Donderdag begon ik ook met wijn, maar een hoeveelheid waarmee ik, indien gecontroleerd, uit handen van de politie zou blijven. De lever kan, volgens de wet, één glas per uur aan. Eenmaal weer thuis vond ik de gelegenheid een fles wijn te kopen en half leeg te klokken. Soort van kotsende opluchting. Onderweg had ik mij ‘gevoed’ met slechts zo nu en dan een slok uit mijn thermos. Permanente staat van paniek. Alle hens aan dek! Mobilisatie! Volkomen kapot ben ik rond 11 uur in bed gevallen. Vanmorgen half 6 een groot glas wijn gedronken (= 2) maar het kwam niet meer goed.

dinsdag 13 november – René

Gisteren, lieve lezer, hadden wij Arjan Peters op bezoek. Arjan P. is een vriendelijke en geïnteresseerde jongen. Zoiets als wij, maar dan wat jonger. Hij kwam kijken naar en praten over de manuscripten die wij in onze jubileumcatalogus gaan aanbieden. Aanstaande vrijdag komt er een stukje over in de krant, en de vrijdag daarop verschijnt de kataloog. Ook Wdb2 komt die dag van de drukker. En dan kan ons jubileumfeest beginnen. Het is spannend en goed dat er weer eens wat gebeurt, maar ik zie er ook tegenop. Al dat gedoe!

donderdag 29 november – René

Dit is de dag waarop het precies 25 jaar geleden is dat wij Hinderickx & Winderickx stichtten. Straks na zessen, over een uurtje, ga ik dat

vieren met Joep en Roland, en later misschien Carolien. Hoe treurig dat de komp er niet bij zal kunnen zijn. Hedenochtend om zes uur heeft hij zijn ‘laatste’ fles wijn gelegegd. Als alles goed is ligt hij nu doodziek in bed. En als het meezit kan hij zaterdag als een ziek aapje op ons jubileumfeest verschijnen.

woensdag 5 december – René

De feestelijkheden zijn voorbij. Gisteren werden er nog een paar flessen wijn en champagne bezorgd en er druppelden nog wat Wdb-bestellingen binnen, maar het gewone leven kan weer een aanvang nemen.

Het was een geslaagd feest. We hadden alleen veel te veel kaas gekocht.

Het optreden van de dichters Ingmar Heytze en Hanz Mirck was een groot succes en ook de plaats van handeling, de Lutherse kerk om de hoek, viel bij de meeste gasten in goede aarde.

De eerste positieve reacties op Wdb2 zijn al binnen. Ralph van De Slegte had het boek bijna uit en vond het nu al jammer dat het niet veel dikker was. En collega Berend van Verzameld Werk mailt: ‘Ik ben begonnen in de trein en ben thuis om 00.30 uur opgehouden. Ik vond het weer een genot om te lezen. Die opmerking van die mevrouw ‘maar jullie bestaan echt!’, die deed mij inderdaad even stilstaan bij de gedachte dat wanneer dit allemaal uit de pen van één op een zolderkamer verblijvende, eenzame schrijver zou zijn gevloeid, dat het dan werkelijk geniaal zou zijn geweest.’

Nu weer verder met inpakken en verzendklaar maken van *Oude Grachten*. Gister ook al de ganse dag pakjes gemaakt. Bij Hinderickx & Winderickx is het niet alleen op 5 december pakjesdag.

woensdag 12 december – René

Vanochtend voor elf uur telefonisch geïnterviewd door Vincent van de Vrede van Antiqbook. Morgen is Hans aan de beurt. Eerder al gingen ons voor Fokas & Paul, en onlangs Piet van W. en Laurens Heij.

Ik heb Vincent vorige week Wdb2 gestuurd, maar hij had het nog

niet uitgelezen. Als je een schrijver gaat interviewen zorg je toch dat je op zijn minst zijn boek gelezen hebt, lijkt mij, maar ja. Ik ben natuurlijk niet alleen schrijver, maar ook antiquaar, en in die laatste hoedanigheid werd ik geïnterviewd. Onze catalogi die ik hem heb gestuurd had hij wel bestudeerd.

Vincent was het niet helemaal oneens met de mensen die ons op grond van Wdb1 azijnpissers vonden. En dat boek van Gerits, *Op pilatusspoor en dubbelbaan*, of wat voor onmogelijke titel was het ook alweer, vond hij ‘heel goed geschreven’.

zaterdag 15 december – René

Gisteren hebben we de poes van Carolien, Psipsi (ook wel ‘Hoidiepoes’ genoemd) in laten slapen, zoals dat eufemistisch heet. Het was hartverscheurend! Er zat niks anders op – behalve het beest nog een tijdje langer laten lijden – maar toch voel je je schuldig. *Wij* hebben besloten dat het poesje dood moest. We hebben gisteravond ons verdriet verdrongen en nu zit ik met de gebakken peren: poesje ingewisseld voor een kater.

En hops, daar ging weer een Wdb2. Gisteren stond er een vermelding in de rubriek ISBN van *de Volkskrant*. Willem wordt sindsdien platgebeld door de boekhandels en zal ervoor zorgen dat het boek vanaf volgende week bij het CB ligt.

We ontvingen reeds vele reacties, voornamelijk mondeling. Vanochtend een e-mail uit België: ‘Beste schrijvers, ik kocht ook het tweede deel in Paradiso... Dank jullie wel, het waren weer genoeglijke lesuren... uw (ramsj)-collega, uw markies, Wim Heijnen.’

maandag 31 december – René

Vijftig! Ik kan het me bijna niet voorstellen, maar ik loop alweer vijftig jaar rond op de aardbol. (Nee, nu moet u niet zeuren, ik weet ook heus wel dat ik de eerste jaren van mijn leven nog niet kon lopen.) Dat feit heb ik, samen met Carolien en Jacqueliën en René (‘met vrouw en kinderen’) gevierd in Spanje. De kompaan moest een paar dagen de winkel in zijn eentje doen. Mooi dat hij dat niet voor elkaar kreeg!

Wanneer het drinkgelag precies een aanvang heeft genomen weet ik niet, maar ik zit er vermoedelijk niet ver naast als ik veronderstel dat het de vrijdag van mijn vertrek al is begonnen. Joep vertelde dat Hans op zaterdag maar liefst tien minuten nodig had om de deur van de winkel op slot te krijgen. Van Roland hoorde ik het vervolg. Donderdag na kerst kwam hij in de winkel en trof Mark Dupree aan die bij Hans aan tafel zat. Mark was blij dat er een bekende langskwam, want hij durfde Hans niet alleen te laten. Roland durfde vervolgens Hans niet alleen naar huis te laten gaan en heeft hem gebracht. Roland heeft toen vrijdag en zaterdag de winkel gedaan.

Ik heb Jeroen Brouwers Wdb2 gestuurd en kreeg een lange reactie van hem. ‘Mooi boek. Ik had het in 2 dagen uit. [...] Het is allemaal van een mismoedig stemmende vrolijkheid. Ik mocht er hier en daar om grinniken, maar eigenlijk was het mij te moede of ik een roman-in-briefverkeer over een verleppend huwelijk zat te lezen.’

Hij vergelijkt de verhouding van Hans en mij met die van hem en Julien Weverbergh. Weverbergh werkte hard, Brouwers dronk. Brouwers deed niks, schrijft hij, omdat hij beseftte ‘dat ik mijn tijd zat te verdoen in plaats van mij te wijden aan datgene wat in mij lag te smeulen: ik moest *schrijven*, *uitsluitend* schrijven. Dat wat Hans kennelijk ook alsmaar wil, zonder zich er ècht, ernstig, toe te zetten.’